

Motion till riksdagen 2022/23:2173

av Jan Riise m.fl. (MP)

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2023 inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse enligt förslaget i tabell A i motionen.

Motivering

Tabell A Anslagsförslag 2023 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	167 903	±0
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	1 004 077	±0
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	996 390	±0
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	210 000	±0
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	127 126	±0
2:5 Riksrevisionen	359 118	±0
3:1 Sametinget	59 676	24 000
4:1 Regeringskansliet m.m.	9 584 123	15 000
5:1 Länsstyrelserna m.m.	3 760 438	114 700
6:1 Allmänna val och demokrati	149 840	47 900
6:2 Justitiekanslern	80 863	±0
6:3 Integritetsskyddsmyndigheten	172 794	±0
6:4 Valmyndigheten	60 164	±0
6:5 Stöd till politiska partier	169 200	±0
6:6 Institutet för mänskliga rättigheter	50 518	±0
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	207 771	±0

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	20 000	±0
8:1 Mediestöd	1 010 519	50 000
8:2 Myndigheten för press, radio och tv	48 174	±0
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	31 310	±0
Summa	18 270 004	251 600

Åtgärder för att stärka demokratin

Den svenska demokratin är stark och livskraftig, men vi får aldrig ta den för given. Vi vill göra det svårare att genomföra grundlagsändringar och stärka domstolarnas oberoende. Vi får aldrig ge upp arbetet för att fler ska engagera sig i demokratin. Fler unga ska få möjlighet att vara med och påverka, därför bör 16-årsåldersgräns för rösträtt införas, i ett första steg på prov i svenska kommuner. Ett system med nationella medborgarinitiativ bör också inrättas. Vi är också positiva till flera av Kommittén demokratin 100 års förslag, inklusive att inrätta en nationell demokratifunktion och ge länsstyrelserna ett demokratifrämjande uppdrag.

Hot och hat är också ett stort hinder för journalister, föreningslivet och enskilda opinionsbildare som undviker att göra sin röst hörd på grund av risken att utsättas. Här behövs ett samlat strategiskt arbete som kombinerar ett stärkt rättsväsende och stöd till det civila samhället med satsningar på medie- och informationskunnighet, insatser mot desinformation samt krav på de globala plattformsföretagen. En ny samlad strategi för ökad motståndskraft mot desinformation och näthat behövs. Handlingsplanen *Till det fria ordets försvar* bör uppdateras och i större utsträckning omfatta civilsamhället.

Medie- och informationskunnighet och mediestöd

I en tid där de flesta människor, inte minst unga, tillbringar mycket tid i den digitala miljön och exponeras för en flod av olika budskap är förmågan att kritiskt analysera information och olika källor viktigare än någonsin tidigare. Vi vill att samordningen av medie- och informationskunnighetsfrågor (MIK) ska förbättras mellan samhällets olika sektorer. Som ett naturligt nästa steg anser Miljöpartiet att en nationell strategi för MIK bör tas fram. Ett sådant arbete bör ske i nära samarbete med de aktörer som påverkas i störst mån.

Alla människor, oavsett var i landet de bor, ska ha tillgång till allsidig nyhetsförmedling av hög kvalitet. Vi vill ytterligare stärka förutsättningarna för oberoende, granskande journalistik och fortsätta bygga bort så kallade vita fläckar, områden med svag journalistisk bevakning. Mediestödsutredningen redovisade sitt förslag den 27 juni 2022. Miljöpartiet är positiva till att fokuset i det nya stödet är att det ska finnas nyhetsmedier över hela landet. Vi är dock oroade för att mediemångfalden på nationell nivå riskerar att tappa mark när företag av mindre storlek riskerar att möta en tuff ekonomisk situation. Det är viktigt att säkerställa ett bra stöd till dessa medier. Vi skjuter därför till ökade medel för att övergången till ett nytt system ska fungera väl.

Värna kulturråden

De utsända kulturråden spelar en viktig roll såväl för diplomatin och det demokrati-främjande arbetet som för Sveriges kulturliv och dess internationalisering. Kulturrådsverksamheten ska värnas och ges en långsiktig finansiering.

Regional samordning av klimat- och energiomställning

För att stärka genomförandet av klimat- och energiomställningen på lokal och regional nivå utökas finansieringen till länsstyrelserna med 100 000 000 kr.

Språk- och kultursatsningar för nationella minoriteter

I Sverige har vi ett urfolk, samerna, och ytterligare fyra nationella minoriteter – judar, romer, tornedalingar och sverigefinnar. Det betyder ett särskilt åtagande från samhällets sida att se till att barnen kan lära sig sitt språk i skolan eller att äldre får tala sitt språk när svenskan inte räcker till. Att ha tillgång till sitt språk och sin kultur är en rättighet som ska vara självklar. Vi vill införa nationella minoritetsspråk i skolan, permanenta finansieringen av språkcentrum och övriga förstärkningar av minoritetspolitiken, permanenta de höjda anslagen till romsk inkludering samt öka finansieringen till kultursatsningar. Vi vill också se kunskapshöjande insatser och inrätta informationscentrum om judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar.

Stärkta insatser för urfolket samerna

Sametinget har efterfrågat ytterligare resurser för att stärka sin verksamhet, något Miljöpartiet är beredda att tillskjuta i form av ökade förvaltningsanslag och en ökad kulturbudget. Vi vill ge Giron Sámi Teáhter ett nationellt uppdrag. I budgetpropositionen för 2022 tilldelades 5 miljoner kronor i stöd till samnordiska språksamarbetet Sámi Giellagáldu, ett samarbete som har stor betydelse för bevarandet av de samiska språken. Den satsningen bör nu permanentas. Samerna har rätt till sin kultur och sin historia. Kvarlevor och offergåvor finns i olika samlingar och på museer runt om i landet. Det är orimligt att det samiska folket ska behöva finansiera det staten har tagit ifrån dem under villkor vi aldrig skulle acceptera idag. Våren 2022 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att den bör utreda förutsättningarna för att ta fram ett sammanhållet regelverk för repatriering. Det är viktigt att detta genomförs och att staten tar ett stort ansvar för att finansiera insatserna.

Jan Riise (MP)

Amanda Lind (MP)

Camilla Hansén (MP)

Annika Hirvonen (MP)

Bassem Nasr (MP)

Ulrika Westerlund (MP)